

Kunnan omavelkainen takaus Siilinjärven Kotipolku Oy:n johdannaissopimusten maksuvelvoitteelle

Kunnanhallitus 07.05.2025 § 97
260/02.05.06/2025

Valmistelija

talousjohtaja Petteri Ristikangas, 044 740 1103

Siilinjärven Kotipolku Oy:n hallitus esittää 2.4.2025 Siilinjärven kunnanhallitukselle, että Siilinjärven kunnanvaltuusto myöntää Siilinjärven Kotipolku Oy:n OP Yrityspankki Oyj:n kanssa solmimille johdannaissopimuksista aiheutuville maksuvelvoitteille kunnan 100 % omavelkaisen takauksen. Jotta johdannaissopimus voidaan tehdä, pankki edellyttää kunnan takausta sopimuksen vakuudeksi.

Esityksen mukaisesti järjestely koskee Kuntarahoitus Oyj:n vapaarahoitteisia lainoja 19635/19, 20529/21, 20809/21 ja S100235/23, joiden pääoma vuoden 2024 lopussa oli 23 138 652 €. Kunnan takausvastuut eivät lisäännä. Yhtiön lainojen suojausaste nousee tavoiteltavalle tasolle.

Kunta voi myöntää erimuotoisia takauksia omien konserniyhteisöiden puolesta silloin, kun se kokonaisedun ja omistajastrategian nimissä on perusteltua. Tyypillisiä takaustarpeita ovat lainan takaisinmaksun vakuudeksi annettavat takaukset ja erilaiset muiden vastuiden, kuten ympäristö- ja sopimusvastuiden vakuudeksi annetut takaukset.

Kunnan takauksen myöntämisestä, takausprovisiosta ja vastavakuudesta päättää kunnanvaltuusto. Takauspäätöstä ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on lainvoimainen.

Kuntalain säännökset takauksen antamisesta

1.5.2015 voimaan tulleen kuntalain 129 §:n 1. momentin mukaan kunnan myöntämä takaus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää takausta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Kuntalain 129 §:n 2. momentin mukaan kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa. Kunnan on lisäksi otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään (Kuntalaki 129 § 4 mom.). Lainatakauksessa noudatetaan lisäksi kunnan rahoituksen ja sijoitustoiminnan periaatteita (KV 16.6.2022 § 25).

Kaikkien seuraavien tiedonantoon sisältyvien edellytysten täyttyminen riittää osoittamaan, ettei takaus sisällä valtioneutua eikä toimenpiteestä ole ennakkoihmoitusvelvollisuutta komissiolle. Edellytykset ovat:

- lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa,
- takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti,

- takaus ei kata enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä, ja
- takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta.

Jos jokin em. kohdassa esitetyistä edellytyksistä ei täyty, se ei tarkoita, että takaus katsottaisiin automaattisesti valtiontueksi. Mikäli tarvitaan / annetaan 100 prosenttinen takaus, takauspääöksessä on oltava riittävät perustelut sille, miksi kunnan täysmääräinen takaus on mahdollinen. Pääöksessä täytyy kertoa, miten tehtävä kuuluu kunnan toimialaan ja osoittaa, ettei toiminta vääristä kilpailua tai että palvelu on välttämätön kuntalaisille, jos yksityistä toimintaa alueella ei ole.

Kuntalain 129 §:ssä takauksia koskevien edellytysten toteutumisen arvioinnin lisäksi tulee päättää myös liitännäiskustannusten takaamisesta. Liitännäiskustannuksilla tarkoitetaan lainan korkoja, viivästyskorkoja, kuluja ja maksuja. Takauspäätöksen tulee kattaa täysimääräisenä myös taattavan rahoituksen koko elinkaari.

Kuntalain mukaisen takauksen edellytysten täyttyminen

Takaus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä:

Kunnan voimassa olevat takaukset tytäryhtiöille tilinpäätöksen 2024 mukaan olivat yhteensä n. 42,639 miljoonaa euroa jakautuen seuraavasti:
 Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus 863 200,84 €
 Siilinjärven Uimala Oy 104 750,00 €
 Siilinjärven Kotipolku Oy 36 070 650,00 €
 Kiinteistö Oy Isoharja 5 600 000,00 €

Kotipolku Oy:n esityksen mukaisesti johdannaissopimuksen järjestely koskee Kotipolku Oy:n nostamia Kuntarahoitus Oyj:n vapaarahoitteisia lainoja 19635/19, 20529/21, 20809/21 ja S100235/23, joiden pääoma vuoden 2024 lopussa oli 23 138 652 €. Johdannaissopimukset toteutetaan luotoista erillisinä sopimuksina.

Takauksen myöntämisellä ei ole vaikutusta kuntakonsernin talouteen siten, että kunnan taloudellinen kyky vaarantuisi vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä.

Kunta ei saa myöntää takausta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski:

Kunta on jo aiemmin taannut em. Kotipolku Oy:n vuokra-asuntoinvestointeihin kohdistuvat lainat. Kotipolku Oy hoitaa lainojen tuotoilla lyhennyserät ja kulut. Johdannaissopimusten tarkoituksena on hallita em. lainojen korkoriskiä ja vakauttaa Kotipolku Oy:n taloutta. Esityksen mukaisesti takausvastuut eivät lisäännä. Siilinjärven Kotipolku Oy:n taloudellinen asema on hyvällä tasolla ja huoneistojen vuokrausaste on korkea.

Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Kaikkiin lainoihin, joita johdannaissopimus koskee, on saatu vastavakuudet. Siilinjärven Kotipolku Oy on kunnan määräysvallassa oleva konserniyhtiö, jossa kunnan omistusosuus on 100 %.

Muiden edellytysten täyttyminen

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 16.6.2022 Rahoituksen ja sijoitustoiminnan periaatteet. Niiden mukaan konserniin kuuluvat yhteisöt voivat hankkia rahoitusta ja tehdä sijoituksia itsenäisesti, ottaen kuitenkin huomioon konserniyhtiöiden informointivelvoitteen.

Kunta pyrkii rajaamaan vaihtuvakorkoisiin lainoihin liittyvää korkoriskiä. Tätä voidaan toteuttaa sekä solmimalla kiinteäkorkoisia velkakirjoja että solmimalla tavoitetta toteuttavia johdannaissopimuksia esim. erilaisia koronvaihtosopimuksia, korko-optioita tai näiden eri versioista ja yhdistelmistä muokattuja rakenteita, joita suojaustarkoituksessa voidaan tehdä. Samaa periaatetta noudattavat myös konserniyhtiöt.

Siilinjärven Kotipolku Oy on jo aiemmin 8.8.2024 allekirjoittanut OP Yrityspankki Oyj:n kanssa johdannaissopimusten yleiset ehdot ("yleissopimus").

Hallintosäännön 151 § mukaisesti valtuuston ja kunnanhallituksen päätökseen perustuvan asiakirjan allekirjoittaa kunnanjohtaja ja varmentaa talousjohtaja tai hallintopäällikkö, jollei kunnanhallitus ole päättänyt toisin.

Päätöksen vaikutusten ennakkoarviointi: Ennakkoarviointia ei ole tarpeen tehdä, koska asia koskee toiminnan suunnittelua.

Päätösehdotus	Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se myöntää omavelkaisen takauksen Siilinjärven Kotipolku Oy:n OP Yrityspankki Oyj:n kanssa solmimista johdannaissopimuksista aiheutuvista maksuvelvoitteista yhteensä enintään 20,0 milj. euron koronvaihtosopimuksille enintään 20 vuoden ajalle.
---------------	--

Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotus.
--------	-----------------------------

Asia käsiteltiin kokouksessa esityslistan järjestyksestä poiketen §:n 101 jälkeen.

Merja Rautiainen poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Kokousta tämän pykälän osalta johti 2. varapuheenjohtaja Päivi Hiltunen.

Toiseksi pöytäkirjantarkastajaksi tämän pykälän ajaksi valittiin Päivi Hiltusen sijaan Ulla Santti.

Karita Lehikoinen ei esteellisenä (yhteisöjääviys) osallistunut asian käsittelyyn ja päätöksentekoon.

Keijo Ryynänen ei esteellisenä (yhteisöjääviys) osallistunut asian käsittelyyn ja päätöksentekoon.